

Jubileji

80-LETNICA PROF. DR. VILJEMA BRUMCA

Elko Borko

Prof. dr. Viljem Brumec se je rodil 14. februarja 1925. leta v Mariboru. Po osnovni šoli in gimnaziji, ki jo je zaključil v rojstnem mestu, se je 1946. leta vpisal na Medicinsko fakulteto v Zagrebu, kjer je 1953. leta končal študij medicine.

Nato je leta 1954 stažiral v splošni bolnišnici Vipava, od leta 1955 pa do leta 1956 pa v splošni bolnišnici v svojem rojstnem kraju. V Zdravstvenem domu v Lenartu je služboval kot zdravnik od 1956. pa do 1957. leta, ko je postal zdravnik sekundarij na kirurškem oddelku bolnišnice v Črni na Koroskem, kjer je ostal do leta 1959. Tedaj je opravil strokovni izpit v Ljubljani. Takoj za tem je pričel s specializacijo iz ginekologije in porodništva v mariborski splošni bolnišnici, ki jo je zaključil leta 1962 s specialističnim izpitom na Ginekološki kliniki v Ljubljani.

Sledilo je skoraj desetletno obdobje dela in ustvarjanja na porodniškem oddelku mariborske bolnišnice.

Najpomembnejše področje delovanja mladega specialista so postali seznanjanje in uvedba novih postopkov diagnostike in zdravljenja bolezenskih stanj pri materi in plodu v nosečnosti ter med in takoj po porodu. Zelo hitro je postal vodilni slovenski in celo jugoslovanski strokovnjak, ki je do takrat klasično porodništvo razvil in dvignil na višjo evropsko raven tako, da je nastala nova medicinska veja, ki jo danes poznamo kot perinatologijo.

Že leta 1966 je kot prvi v bivši Jugoslaviji uvedel metodo ugotavljanja stanja ploda med porodom z metodo mikroanalize fetalne krvi, pričel je s predporodnim ugotavljanjem Rhesusne hemolitične bolezni in leta 1968 kot prvi v bivši državi uspešno opravil intrauterino fetalno transfuzijo pri obolelem plodu in končno se je tudi po njegovi zaslugi že leta 1969 pričela sistematična profilaksa bolezni. Pomemben je njegov prispevek k uveljavitvi sodobnega porodništva, ki zajema kontrolo ploda in popadkov v celotnem trajanju poroda, uporaba sprožitve in spodbujanja poroda ter aktivno vodstvo tretje porodne dobe, v predporodnem varstvu pa profilaksa raznih bolezenskih stanj med nosečnostjo. Na področju neonatologije je s sodelavci izdelal postopke za reanimacijo deprimiranih novorojenčkov s korekcijo acidoze ploda in drugimi postopki. Nikakor pa ne moremo mimo prispevka o uvedbi ultrazvočne diagnostike v ginekologiji in porodništvu, saj je bil soustvarjalec prvega prispevka, ki nas je leta 1969 seznanil s to novostjo, objavljeno v strokovnem glasilu »Jugoslovanska ginekologija i opstetricija«.

Zaradi omenjenih strokovnih dosežkov je ime prof. dr. Viljema Brumca postalo poznano in cenjeno na širšem področju celotne bivše druge Jugoslavije. Kot široko razgledani zdravstveni delavec, pedagog in organizator je pritegnil številne mlade kolege, tako da je okoli sebe zbral prodorno raziskovalno ekipo, ki je s svojimi izsledki in objavami obogatila takratno medicinsko znanost in kot je zapisal prof. dr. Peter Borisov v svoji »Zgodovini ginekologije na Slovenskem«, mariborski bolnišnici prinesel sloves vodilnega perinatološkega centra ne samo za Slovenijo, ampak tudi za področje cele bivše Jugoslavije.

V tem času je bila napisana monografija »Mikroanalize fetalne krvi in novejši postopki v porodništvu«, ki jo je prof. dr. Viljem Brumec napisal s svojimi sodelavci v mariborski bolnišnici in med katerimi moramo omeniti Edvarda Glaserja, Igorja Japlja, Nika Jesenovca in Antona Vajngerla. Ta učbenik je izdala Splošna bolnišnica Maribor 1971. leta, že v naslednjem letu pa je bila izdana še v srbohrvaškem prevodu. To delo je bilo več kot dvajset let osnovni učbenik moderne perinatologije, ki se je uporabljal na celotnem območju bivše Jugoslavije.

Skupaj z Asimom Kurjakom sta leta 1977 kot urednika in soavtorja z številnimi evropskimi vodilnimi perinatologi izdala v Zagrebu (Medicinska naklada) učbenik »Perinatalna medicina«, ki je kasneje, večkrat posodobljen in dopolnjen, izhajal v novih izdajah.

Žal pa je 1971. leta prof. dr. Viljem Brumec zapustil porodniški oddelek naše bolnišnice in se odzval vabilu in izzivu po akademski karieri in se zaposlil na Pedagoški akademiji v Mariboru kot predavatelj za anatomijo in fiziologijo. Tudi na tem delovnem mestu se je uveljavil, bil je dekan akademije v dveh mandatih, uspešno je sodeloval pri preobrazbi ustanove, ki je 1986. prerasla v Pedagoško fakulteto Univerze v Mariboru in bil njen prodekan za raziskovalno in umetniško dejavnost. Bil je ustanovitelj in dolgoletni predstojnik Raziskovalnega inštituta ter glavni urednik Znanstvene revije (1989–1993), ki jo je ustanovila in izdajala Pedagoška fakulteta. Je tudi avtor univerzitetnega učbenika »Funkcionalna anatomija človeka«, ki je izšel v več izdajah.

Svoja raziskovalna dognanja je oblikoval v doktoratu z naslovom: »Prispevek k biokemijski diagnostiki intrauterine asfiksije ploda sub partu«, ki ga je uspešno opravil na zagrebški univerzi 1972. leta.

Zaradi svojih strokovnih dosežkov in pedagoških sposobnosti je bil že leta 1973 na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani imenovan za docenta, leta 1978 pa za izrednega profesorja iz ginekologije in porodništva, na Pedagoški akademiji v Mariboru je že leta 1981 postal redni profesor za anatomijo in fiziologijo človeka, novembra 1986 pa je bil izvoljen za rednega profesorja tega predmeta na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru.

Junija 1989 se je začasno upokojil, vendar je že 1993. leta pričel s tretjim uspešnim obdobjem svojega strokovnega in pedagoškega poslanstva.

Leta 1993 je Državni zbor Republike Slovenije s posebnim zakonom ustanovil Višjo zdravstveno šolo v Mariboru in prvi dekan nove zdravstvene šole je postal prof. dr. Viljem Brumec, slednja je bila leta 1994 z odlokom o preoblikovanju Univerze v Mariboru prevedena v Visoko zdravstveno šolo in za to kvalitetno spremembo je zaslužen tudi naš slavljenec.

V tem obdobju je vlagal svoje strokovno znanje v razvoj pedagoškega procesa, v razvoj raziskovalnih dejavnosti, sodeloval je pri vključitvi ustanove v mednarodne raziskave (program Tempus) in širitvi mednarodnega sodelovanja s sorodnimi ustanovami ter si prizadeval za izgradnjo sodobnih predavalnic in drugih pomožnih prostorov za kvalitetni pouk. Svoji naslednici je zapustil dobro organizirano in strokovno uveljavljeno zdravstveno šolo.

Za svoje dolgoletno bogato strokovno in pedagoško delovanje je prejel številna priznanja in odlikovanja, Senat Univerze v Mariboru pa mu je 1997. leta podelil naslov zaslužni profesor Univerze v Mariboru.

Ob svojih bogatih izkušnjah v porodništvu se je usmeril tudi v druga področja ustvarjalnosti: deloval je v alpinizmu, raziskuje patografije glasbenih ustvarjalcev (J. Ipavec, H. Wolf, R. Wagner) in uspešno proučuje zgodovino medicine in zdravstvene nege.

Njegovo znanje s tega področja je uporabila tudi nova druga slovenska medicinska fakulteta, ki ga je imenovala za nosilca predmeta zgodovina medicine ter s tem izpolnila svojo vlogo, da prispeva tudi k vzgoji in razvoju nove generacije raziskovalcev zdravstva na področju severovzhodne Slovenije. Prof. dr. Viljemu Brumcu ob visokem jubileju izrekamo vso zahvalo za ves trud in znanje, ki ga je vložil v razvoj porodniške stroke, v kvalitetno širitev pedagoških ustanov v okviru mariborske univerze in za njegov prispevek k oblikovanju znanstvenoraziskovalnih in pedagoških kadrov iz vrst številnih uveljavljenih mariborskih strokovnjakov, brez katerih ustanovitev druge slovenske medicinske fakultete v Mariboru ne bi bila mogoča. Hkrati pa mu želimo veliko zdravja in zadovoljstva ob delu, da vsi njegovi sodelavci in prijatelji visoko cenimo njegovo izredno plodovito življenjsko delo.

Osebnosti

PROF. DR. EDVARD GLASER, ČASTNI OBČAN MESTA MARIBORA

Velimir Vulikič

Na predvečer praznika mesta Maribora, 19. oktobra 2004, so v Kazinski dvorani Slovenskega narodnega gledališča podelili več občinskih priznanj in nagrad. Med slavlenci je bil, na predlog župana in ob potrditvi mestnega sveta, le prof. dr. Edvard Glaser dobitnik priznanja častni občan.

Podelitev priznanja župana Soviča (levo) prof. dr. Glaserju.

V obširni obrazložitvi je med drugim rečeno, da je bil dr. Glaser rojen leta 1922 v Mariboru, kjer se je šolal. Medicino je končal leta 1952 v Zagrebu. Nato se je zaposlil v Splošni bolnišnici Maribor, kjer je ostal do svoje upokojitve leta 1993.

Nekrologi

ANICA GREGORC-KASTELIC, DR. MED.

30. 5. 1924–4. 1. 2005

Jože Felkar

Takoj po novoletnih praznikih nas je pretresla novica, da nas je zapustila dolgoletna sodelavka, kolegica Anica Gregorc-Kastelic, dr. med.

Vedeli smo, da je bolna, vendar smo upali, da se ji bo stanje popravilo.

Anica Gregorc-Kastelic, dr. med., spec. splošne medicine, je bila rojena v Gornji Lendavi 30. maja 1924. Oče je bil zdravnik, tako da se je že kot otrok spoznala z zahtevnostjo poklica, ki ga je pozneje izbrala. Osnovno šolo je obiskovala v Murski Soboti, kjer je končala tudi realno gimnazijo. Leta 1942 se je vpisala na Medicinsko fakulteto v Budimpešti, kjer je končala 2 leti študija.

V času od 7. 10. 1944 do 15. 5. 1945 je bila internirana. Po vojni je nadaljevala študij na Medicinski fakulteti v Ljubljani, kjer je promovirala 5. julija 1951. 1. septembra 1951 je bila nastavljena kot zdravnica pripravnica na Interni kliniki v Ljubljani. Po dveh letih dela se je vrnila v rodno Prekmurje ter bila tri leta zaposlena na Okrajni higijenski postaji v Murski Soboti, nato pa v Zdravstvenem domu Murska Sobota, vse do upokojitve.

Leta 1970 je v Zagrebu končala podiplomski študij iz javnega zdravstva, leta 1977 pa začela specializirati splošno medicino. Večino časa je opravljala tudi delo vodje splošne medicine.

Vse svoje življenje je posvetila svojim bolnikom, saj je zaradi pomanjkanja zdravnikov veliko časa preživela v ambulanti, rada je imela ljudi in srečna je bila, ko jim je lahko pomagala. Do nas, sodelavcev, je bila prijazna, vedno nam je pomagala z nasveti, obenem pa nam je izredno zaupala ter nas spoštovala.

Kljub razdajanju in ogromnemu delu pa je našla še veliko energije za šport, pri katerem je še posebej blestela pri smučanju. Tudi po upokojitvi 31. 12. 1990 se je pogosto oglasila v Zdravstvenem domu, predvsem zaradi svojih sosedov, prijateljev in znancev, za katere je skrbela in jim pomagala.

Zahvaljujemo se ji za vse dobro, kar je storila za svoje bolnike, preproste Prekmurce, ter za nas, njene sodelavce. Spominjali se je bomo z globokim spoštovanjem.

Delo SZD

REDNI SESTANEK NEONATALNE SEKCIJE ZDRUŽENJA ZA PEDIATRIJO SZD

Borut Bratanič

Redni strokovni sestanek, na katerega so bili povabljeni vsi, ki se v Sloveniji ukvarjajo z zdravstveno oskrbo novorojenčev, je tokrat potekal v predavalnici Pediatrične klinike v Ljubljani, v četrtek, 2. decembra 2004, od 15.30 do 17.30.

Sestanka so se udeležili predstavnice in predstavniki iz večine slovenskih porodnišnic. Zastopane so bile porodnišnice iz Brežic, Celja, Jesenic, Ljubljane, Maribora, Nove Gorice, Novega mesta, Postojne, Ptuja ter Neonatalni oddelek Pediatrič-